

Перечень ссылок

1. Статистический сборник Агентства по статистике при Президенте Республики Таджикистан, Душанбе. 2016. С. 358–363.
2. Статистический сборник Агентства по статистике при Президенте Республики Таджикистан, Душанбе. 2018. С. 368.
3. Мирсаидов А. Б. Институциональные основы развитие внешнеэкономической деятельности регионов Республики Таджикистан// Научно-политический журнал Института государственного управления при Президенте Республики Таджикистан. 2017. №2. С. 68–80.
4. Национальная стратегия развития Республики Таджикистан на период до 2030. Душанбе. 2016. Режим доступа: <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/taj170774.pdf>
5. Государственная Программа содействия экспорту и импортозамещению в Республике Таджикистан на 2016-2020 годы от 26 ноября 2016 года, № 503. Режим доступа: http://www.adlia.tj/show_doc.fwx?rgn=128244&conttype=2

СУЧАСНА КЛАСИФІКАЦІЯ ЛІНОЛЕУМУ

М. Д. Фідра

бакалавр;

О. П. Юдічева

доцент кафедри товарознавства та
комерційної діяльності в будівництві, к.т.н., доцент;

Д. В. Анопко

доцент кафедри будівельних матеріалів,
к.т.н., доцент

Київський національний університет будівництва і архітектури,
Україна, м. Київ

Під час ремонтних робіт вибір покриття для підлоги є одним із найважливіших складових процесу. Уже досить тривалий час лідерство у процесі вибору такого покриття належить лінолеуму. Його беззаперечними перевагами залишаються універсальність, прийнятна ціна, легкість в укладанні, тривалий термін і простота експлуатації, широкий асортимент, креативні дизайнерські рішення [1].

Сучасний асортимент лінолеуму характеризується значною різноманітністю видів та динамічністю розвитку, що обумовлені такими чинниками:

- а) більш високою економічністю їх виробництва порівняно з аналогічними полотнами тканого і трикотажного виробництва;
- б) можливістю використання різних способів виробництва і більш

Товарознавчі аспекти експертної та оціночної діяльності дешевих видів сировини (відходів ткацького та трикотажного виробництва).

Застосування лінолеуму в інтер'єрі – це один із основних і ефективних засобів створення затишку, гостинної атмосфери та комфорту в житлових, адміністративних і культурно-побутових приміщеннях.

Варто відзначити, що сучасний лінолеум суттєво відрізняється від свого попередника, який був актуальним ще 10–15 років тому. Нові технології виробництва покращують екологічність (безпечність), урізноманітнюють гаму кольорів і фактур та подовжують термін служби покриття. Сьогодні можна придбати як однотонний лінолеум, так і покриття з фактурою паркету, плитки, мармуру, мозаїчного орнаменту тощо.

У наш час вирізняють натуральний і синтетичний лінолеум. Сучасний натуральний лінолеум (до цієї категорії входить також гліфталевий лінолеум) – безпечний для людей, які перебувають у приміщенні, де він постелений. Він стійкий до деформацій, стирання і зносу. До складу натурального лінолеуму входить лляна олія, смола, корковий порошок, порошок вапняку, натуральні барвники та джутова тканина. Часто цей вид лінолеуму покривається полімером, але, за необхідності (наприклад, алергії), можна знайти лінолеум і без покриття. Споживчі характеристики натурального лінолеуму досить високі, але неефективно використовувати таке покриття на вулиці (у дворі), а також у місцях з підвищеною вологістю.

Синтетичний лінолеум (полівінілхлоридний і колоксиліновий) вирізняється довговічністю, водонепроникністю, високим рівнем шумопоглинання і простотою в догляді. Але недоліком такого покриття є використання у процесі виробництва токсичних смол, які можуть виділятися в атмосферу приміщення. Такий лінолеум не рекомендується використовувати у житлових кімнатах (спальня, дитяча), на кухні, а також в квартирах людей, які схильні до алергічних захворювань, астми тощо.

Згідно з ДСТУ Б А.1.1-18-94 Система стандартизації і нормування в будівництві. Лінолеум. Терміни та визначення [2] лінолеум – це рулонний обробний матеріал для покриття підлоги, виготовлений на основі полімерів, наповнювачів і різних добавок. Виділяють наступні його види залежно від плівкоутворювача:

а) полівінілхлоридний. Має такі різновиди:

1) на тканинній підоснові – виготовлений одноштриховим або багатштриховим промазним способом із полівінілхлориду, пластифікаторів і різних добавок на підоснові з тканинних матеріалів;

2) на теплозвукоізолюючій підоснові – багатшаровий лінолеум, який складається з полівінілхлориду, наповнювачів, пластифікаторів, пігментів і різних добавок та нетканого голкопробивного матеріалу, що служить як теплозвукоізолююча підоснова з лицьовим шаром із полівінілхлоридної плівки або без неї;

3) одношаровий без підоснови – лінолеум одношаровий, виготовлений із

Товарознавчі аспекти експертної та оціночної діяльності полівінілхлориду, наповнювачів, пластифікаторів, пігментів і різних добавок;

4) багатошаровий без підоснови – лінолеум який складається з двох або декількох полівінілхлоридних шарів, з'єднаних в одне суцільне полотнище;

5) багатошаровий лінолеум без підоснови з відходів полівінілхлориду – виготовлений із відходів виробництва лінолеуму полівінілхлоридного на тканинній підоснові, із відходів полівінілхлориду, пластифікаторів, наповнювачів, пігментів і різних добавок;

б) алкідний лінолеум – виготовлений із алкідних смол, наповнювачів і пігментів на підоснові із тканого або нетканого матеріалу;

в) гліфталевий лінолеум – виготовлений із модифікованої жирними кислотами гліфталевої смоли з органічними і мінеральними наповнювачами, нанесеної на джутову тканину;

г) колоксиліновий лінолеум – виготовлений з негорючої пластичної маси, яка складається з нітроцелюлози, пластифікаторів, стабілізаторів, наповнювачів, барвників та антипірену

д) гумовий багатошаровий лінолеум-релін – багатошаровий лінолеум, виготовлений з гумових сумішей на основі синтетичних канчуків.

Переваги лінолеуму з полівінілхлориду полягають у його структурі, експлуатаційних якостях, різноманітній кольоровій гамі і порівняно невисокій ціні. Завдяки своїм властивостям покриття характеризуються м'якістю та пружністю, що вирізняє їх посеред інших матеріалів. Водночас, покриття із ПВХ міцні – не кришаться й не тріскаються, як, наприклад, керамічні й дерев'яні поверхні. Товщина лінолеуму становить від 0,8 до 4 мм, що дозволяє робити укладання практично на будь-яку поверхню. Якщо підлога має яскраво виражені дефекти (нерівності, тріщини тощо), то лінолеум із загальною товщиною не менш 2,5 мм приховає їх. Даний вид є найбільш поширеним. Головним його недоліком є втрата гнучкості за низьких температур.

Висока вологостійкість, міцність і еластичність є перевагами гумового багатошарового лінолеуму-релін. Проте з часом матеріал починає виділяти шкідливі речовини, тому в житлових приміщеннях його не використовують. А от для промислових будівель – це ідеальний варіант, оскільки релін стійкий до впливу шкідливих реагентів. Колоксиліновий лінолеум досить гнучкий, вологостійкий. У нього відсутня основа, він має характерний блиск. Головним недоліком колоксилінового лінолеуму є висока займистість. Через це забороняється закривати ним дерев'яні підлоги у приміщеннях із вибухонебезпечними предметами.

Гліфталевий лінолеум має поліпшені звуко- і теплоізоляційні властивості, але є більш крихким, схильним до тріщин порівняно з ПВХ лінолеумом. Цей лінолеум з часом може зменшуватися в розмірах.

ПВХ-лінолеум за особливостями застосування класифікують на :

а) побутовий;

б) комерційний (промисловий);

- в) спеціалізований;
- г) напівкомерційний.

Побутовий лінолеум на спіненій основі випускають завтовшки від 1 до 4 мм. Захисний шар становить 0,15–0,35 мм. Незважаючи на невелику товщину, у розрізі являє собою складну конструкцію. На верхньому шарі знаходиться гомогенний малюнок по всій товщині цього шару. На нього наноситься зображення. Під ним розташована або одна основа зі спіненої гуми, або ще одна прокладка для надання твердості. Додатково може наноситися шар із прозорої зносостійкої поліуретанової плівки. Таке покриття полегшує прибирання й підвищує термін служби лінолеуму. Головні переваги лінолеуму на спіненій основі – привабливий зовнішній вигляд, можливість швидкого й ефективного вологого прибирання, звукоізоляція та відносна довговічність (5–10 років).

Побутовий лінолеум на поліестеровій основі – це полотно товщиною до 3 мм, що складається із плівки з нанесеним малюнком, що наклеєна на основу із синтетичного волокна. Такий лінолеум м'який і пружний, він легко розстеляється по підлозі та не складний в укладанні. Він дуже легко монтується, тому що його не потрібно приклеювати до підлоги задля уникнення втрати основних теплозвукоізолюючих властивостей. Верхній шар цього лінолеуму досить тонкий, тому таке покриття чутливе до механічних ушкоджень. Нині побутовий лінолеум на поліестеровій основі не користується великим попитом унаслідок його короткого терміну служби [1].

Напівкомерційний лінолеум аналогічний побутовому на спіненій основі, але з підвищеним шаром зношування (захисним) – від 0,35 до 0,7 мм. Лінолеум цього класу призначений для підвищених навантажень і укладається, переважно, у громадських або офісних приміщеннях, а також у житлових кімнатах з підвищеною прохідністю. Комерційний лінолеум кардинально відрізняється від побутового своєю структурою й призначенням. Він поділяється на:

- а) комерційний гомогенний;
- б) комерційний гетерогенний.

Комерційний гомогенний лінолеум має однорідну структуру за всією товщиною (1,2–1,6 мм). Недорогий і ергономічний, він має виняткову стійкість до стирання та рекомендується для громадських приміщень. У нього невисокі декоративні властивості, тому він найчастіше використовується для укладання на великих складах, в електричках тощо. Комерційний гомогенний лінолеум дуже вимогливий до поверхні, яка має бути ідеально рівною.

Комерційний гетерогенний лінолеум – багатошарове покриття. Малюнок наносять на зміцнене скловолокно та захищають зверху спеціальним зносостійким шаром. Таке покриття складається як мінімум із чотирьох шарів. Найнижчий шар – це основа: хімічна (не вбирає вологу, забезпечує високий експлуатаційний комфорт) і механічна (забезпечує міцність покриття протягом

Товарознавчі аспекти експертної та оціночної діяльності періоду використання). Основа – еластична і пружна, здатна набувати форму поверхні, на яку укладається лінолеум. Вище знаходиться несучий шар, що стабілізує покриття. Поверх нього декоративний шар з нанесеним малюнком. Захист декоративного шару утворює верхній запобіжний шар, від товщини якого залежить міцність покриття [1].

Таким чином, асортимент лінолеуму дуже широкий. Критеріями вибору для споживача є ціна, довговічність, простота в догляді, а також характеристики приміщення, де планується стелити це покриття. Загалом, лінолеум доступне і досить просте в укладанні покриття для підлоги, яке незамінне у випадках швидкого ремонту.

Перелік посилань

1. Педько І. А. Фактори впливу на розвиток ринку нерухомості та будівельної галузі в Україні. Економіка: реалії часу. 2014. № 6. С. 170–176.
2. ДСТУ Б А.1.1-18-94. Система стандартизації і нормування в будівництві. Лінолеум. Терміни та визначення. [Чинний від 1994-10-01]. Вид. офіц. Київ. Мінбудархітектури України, 1996. 17 с.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ ДЕФЕКТІВ, ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Л. В. Шитова

старший судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень;

Є. М. Собакарь

старший судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень

Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
Міністерства внутрішніх справ України, Україна, м. Харків

Становлення ринкової економіки, розвиток підприємницької діяльності в Україні супроводжується криміналізацією різних сфер економіки та зростанням злочинності, зокрема, в сфері виробництва та збуту товарів як продуктів матеріального виробництва.

Для вирішення завдань розслідування, що стосуються встановлення вартості товарів призначається судова товарознавча експертиза.

Т. Артюх проаналізував актуальні проблемні питання, що вирішуються під час судової товарознавчої експертизи. Автор пропонує спрямувати їх на встановлення наступних фактів [1]:

- а) товарної приналежності досліджуваних об'єктів;
- б) одиниці товару до однорідної групи (типу, вигляду, моделі та ін.);
- в) наявності дефектів і їх характеру;
- г) ступеня зниження якості;